

**NEDERLANDSCHE
KLOKKEN- & ORGELRAAD**

Goedgekeurd bij Kon. Besluit
van 9 November 1917, No. 62
en 6 December 1918, No. 24

Secr. Mr. A. BOUMAN
Telefoon 55195
(Intercomm. gesprekken bij
voorkeur omsr. 11.30 of 15.30)
Postrekening 24510

ROTTERDAM-C., 18 October 1939
Wijnstraat 62

Aan de Kerkvoogdij der Ned. Herv. Gemeente te Havelte
p/a den WelEdelen Heer A. Waterbolk
Havelte (Dr.)

Mijne Heeren,

In aansluiting op het onderzoek naar Uw orgel, op 12 October j.l. door ons lid P. Kluyver ingesteld, berichten wij U het volgende.

Het orgel is volgens onze gegevens in 1819 door C. van Oeckelen te Groningen als diens eerste werk geleverd voor de Hervormde kerk te Assen. Het is in 1840 vergroot met 3 stemmen, en na 1896 naar deze kerk overgeplaatst, waarbij van de toegevoegde stemmen de Holpijp 8' en Flageolet 1' van het bovenmanuaal zijn weggenomen.

Het orgel is, zooals alle orgels van de firma van Oeckelen, uit degelijke materialen vervaardigd. Uitgenomen de beschadigde Trompet en Dulciaan, is het pijpwerk zeer solide, bevredigend geconserveerd en van een goed klankkarakter. Wanneer alle pijpwerk wordt gereinigd, hersteld en bijgeïntoneerd, kan de registersamenstelling van dit orgel dezelfde blijven. Alleen zouden wij de Nachthoorn 4' op het bovenmanuaal, die nu vrij overbodig is naast de Fluit 4', willen voorzien van deksels en kastbaarden, zoodat deze dan tot een Quintadena 8' zou worden, die het klankbeeld meer zou verrijken. Tevens zouden wij de 2-voet in de Mixtuur vanaf c1 willen opschuiven tot een tert 1 $\frac{3}{5}$ -voet, zulks ter accentueering van de melodie bij de zangbegeleiding. Het aanbrenge van een vrij pedaal, ofschoon voor meer concerteerend spel van belang, lijkt ons met het oog op de kosten niet urgent.

De windladen zijn degelijk gemaakt, doch zeer verwaarloosd. Zij vertoonen veel doorspraak, en zullen geheel moeten worden uiteengenomen en door vlakschaven en nieuwe beleering passend worden gemaakt.

Het mechaniek is uitgesleten, de oogen niet ingevoerd, de pulpeten verteerd, terwijl veel deelen door ijzerdraad bij elkaar worden gehouden. Een en ander zal grondig moeten worden gereviseerd, ingevoerd, de pulpeten en trekdraden alle vernieuwd, en het geheel zuiver worden afgesteld, zoodat geen speling of rammelen meer optreedt. Daartoe zullen ook de manuaal- en pedaaltoetsen opnieuw moeten worden bevilt.

De windvoorziening van het orgel is totaal onvoldoende. Thans geschiedt deze door 4 boven de gewelven geplaatste spaanbalgen, die door 4 treden via kabels en katrollen worden opgetrokken. Een magazijnbalg of reguleur bij de windladen ontbreekt. Voor de goede functie en aanspraak van het orgel is het absoluut noodzakelijk, dat een nieuwe magazijnbalg met twee treden -schepbalgen in de ruimte van 180 x 165 c.M. naast het orgel wordt geplaatst, terwijl in de orgelkast bovenin twee nieuwe reguleurs voor de beide manuaalwindladen moeten worden aangebracht. Een en ander brengt ook vernieuwing der windkanalen met zich mee. De oude spaanbalgen kunnen curiositeitshalve op de gewelven blijven liggen, of hun hout eventueel voor de nieuwe balgen gebruikt. Wanneer er een elektrische

krachtleiding naar de kerk zou kunnen worden aangelegd, zou i, p.v. de magazijnbalg een elektrische ventilator voor de windvoorziening kunnen worden aangebracht, hetgeen aan de plaatsruimte en het orgel zelf ten zeerste ten goede zou komen.

De orgelkast verkeert in bevredigende toestand en behoeft geen restauratie.

Wij adviseeren U dan ook, over te gaan tot de uitvoering van bovengenoemde werkzaamheden, die o, i, het minimum omvatten van hetgeen moet worden verricht, om dit orgel duurzaam voor zijn taak geschikt te maken.

De gezamenlijke kosten begrooten wij vrijlijvend op f.1000.- à f.1200.- Daar bij een elektrische windvoorziening de magazijnbalg zou komen te vervallen, zouden de kosten hiervan niet hooger zijn. Het is echter zeer goed mogelijk, dat een inschrijving tusschen gelijkwaardige orgelbouwers in Uw omgeving een lager eindcijfer te zien geeft. Wij geven U daarom in overweging, ons te machtigen tot het vragen van een prijsopgave aan de orgelbouwers: Bakker en Timmenga te Leeuwarden, Mense Ruiters te Groningen en Steinmann & Vierdag te Enschedé. Dit verplicht U tot niets en U hebt dan over definitieve cijfers te beschikken.

In afwachting van Uwe berichten,

met de meeste hoogachting,

NEDERLANDSCHE
KLOKKEN- EN
ORGELRAAD

Namens dezen,

Arzouman

secretaris.